

Поштарина плаћена у готову.
18 фебруара 1924.

ЦЕНА 3 ДИНАРА

Излази сваког понедељника.
Година II. број 7.

КОМЕДИЈА

Часопис за позориште, музику и филм.

Уредник Никола Трајковић. Власник за Издавачко Удружење „Илустрација“ Иван Зрнић, директор „Илустрованог Листа“.

Художественици у Београду

Г. Павле Павлов, један од најизразитијих и најбољих чланова Московског Художественог Театра. — G. Pavle Pavlov, jedan od najizrazitijih i najboljih članova Moskovskog Hudožestvenog Teatra.

Они који се не заборављају...

Г. Пјотр Шаров, члан и редитељ Московског Художественог Театра. — G. Pjotr Šarov, član i rediteľ Moskovskog Hudožestvenog Teatra.

Г-ђа Јекатерина Краснopoljskaia, члан Московског Художественог Театра. — G-đa Jekaterina Krasnopoljskaja, član Moskovskog Hudožestvenog Teatra.

Цела трупа уметника Московског Художественог Театра приликом првог гостовања у Београду, априла 1921 год. — Cela trupa umetnika Moskovskog Hudožestvenoy Teatra, prilikom prvog gostovanja u Beogradu, aprila 1921 god.

Пред премијером

Манон

Широка публика у Француској умирује крв, она је чак препоручљива и за апетит. У »Манони« осећа се вешта рука, али никако и уморна рука доцнијег Маснеа. »Манон« је

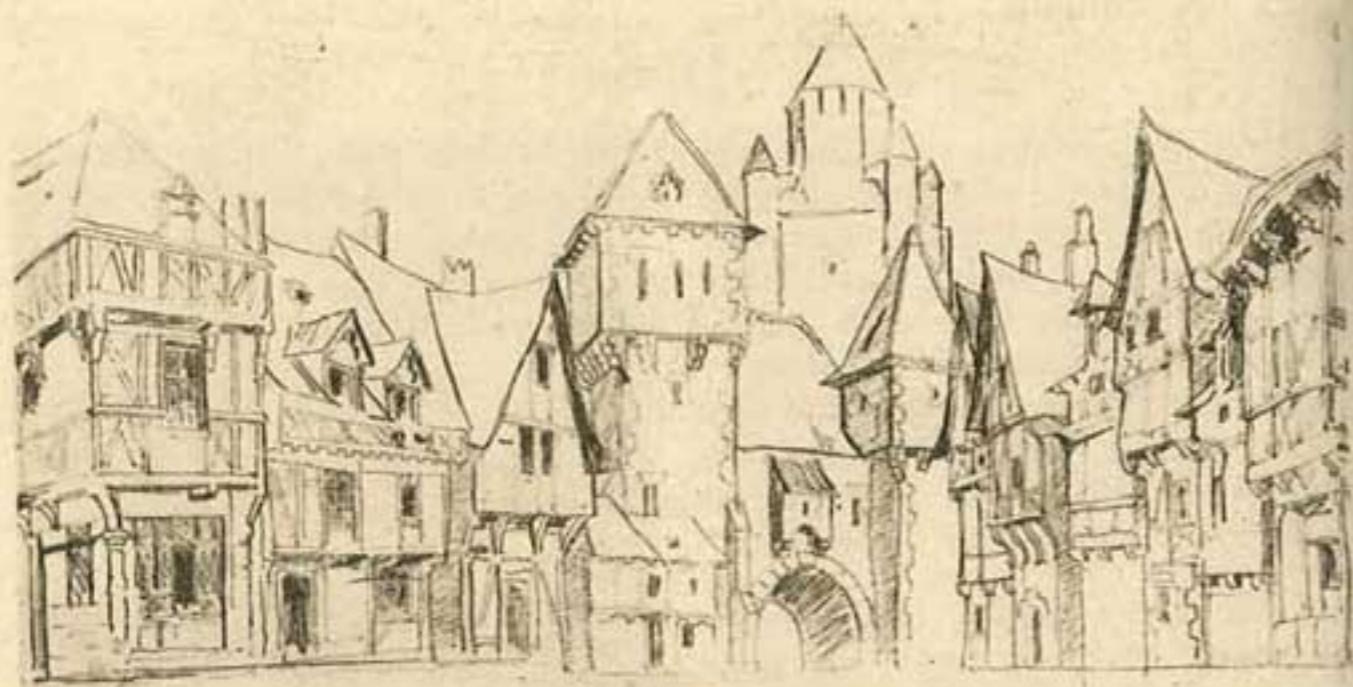
Цртеж за костим играча у балету, од г-ђе Р. Браиловске. — Crtež za kostim igrača u baletu, od g-đe R. Brailovske.

Вагнер убија својим песимизмом. Потреба у песимизму велика је, али се тежи да горчина не буде убитачна. Такву хигијенску сентименталност подмирује Масне, боље но и један композитор. Исти случај као и са француском лакријом: она је једно социјално-хигијенско савршенство. Нема смеха без парискога водвиља, без Пале Ројала, без Позоришта Едварда VII, без Жоржа Феда, без Саше Гитрија. Њима треба подићи споменик, као оној двојици проналазача хинина. И са благодарношћу, дирљивијом, срдачнијом. И Маснеу треба подићи споменик због његове угодне и незлобне и нефилозофске сентименталности. Сентименталност немачка има у себи често бубу глупости, жаоку рђавога укуса, несварљиву трун досаде живота и сто других неисказаних зала за непце, за језик, за стомак и за крв.

Сентименталност Маснеова до- следно је ослобођена сваке жаоке, разблажена од свакога отрова. Она је спасоносна по нерве, она

написана готово из уверења, готово као да и није написана, писана, прављена.

Она је освојила све позорнице. Она ће и код нас доживети огромне успехе. Једна прилично груба генерација данас код нас иде да се профини, да углача своје равноти, да мазном кичицом пре-

На тргу. Цртеж за „Манон“, од г. Брајловског. — Na trgu. Crtež za „Manon“ od g. Brajlovskeg.

вуче преко својих оштрих и оскудних боја. Процес ће трајати дugo. Али сви хоће и желе да се већ и сад, пре завршетка процеса, осети благодат блаџијег неког расположења. »Манон« ће нам дати ту илузију. Даће нам илузију да смо већ савршено питоми и благородни. За питомост »Манона« потпуно смо дoraсли. Ипак, све зависи и од главне јунакиње, као увек код Маснеа.

Има нешто фатално у главној јунакињи, у њеној физичкој личности, што је у стању да повуче цео комад горе или доле. Код Маснеа, код Гуноа, код толиких других. *L'eternelle frivolité* Париза који је божанствен у Мелизанди, неодољив у Луизи, а који држи под окриљем и љубавницу де Гријеа.

Станислав Винавер.

Премијера Манона у Београду

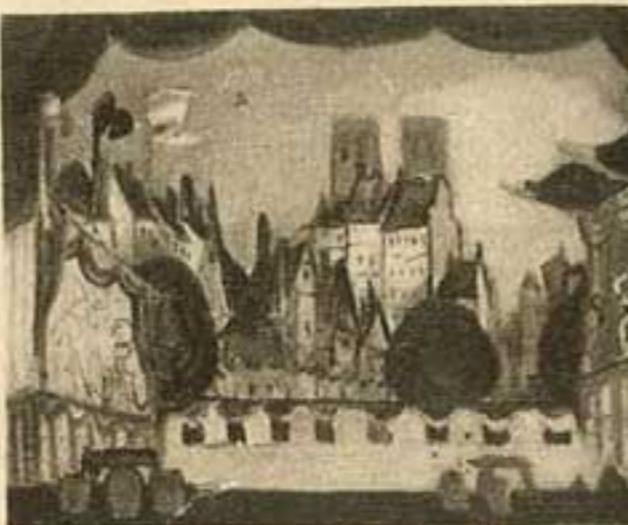
Манон — госпођа Попова

Де Грије — г. Ријавец

Леско — г. Ертл

Гроф де Грије — г. Јовановић

Бретињи — Бора Стефановић у осталим улогама гђе Гарден, г. Павловског.

На вашаришту. Чин III за „Манон“. Декор од г. Брајловског. — Na vašarištu. Cin III. za „Manon“. Dekor od g. Brajlovskeg.

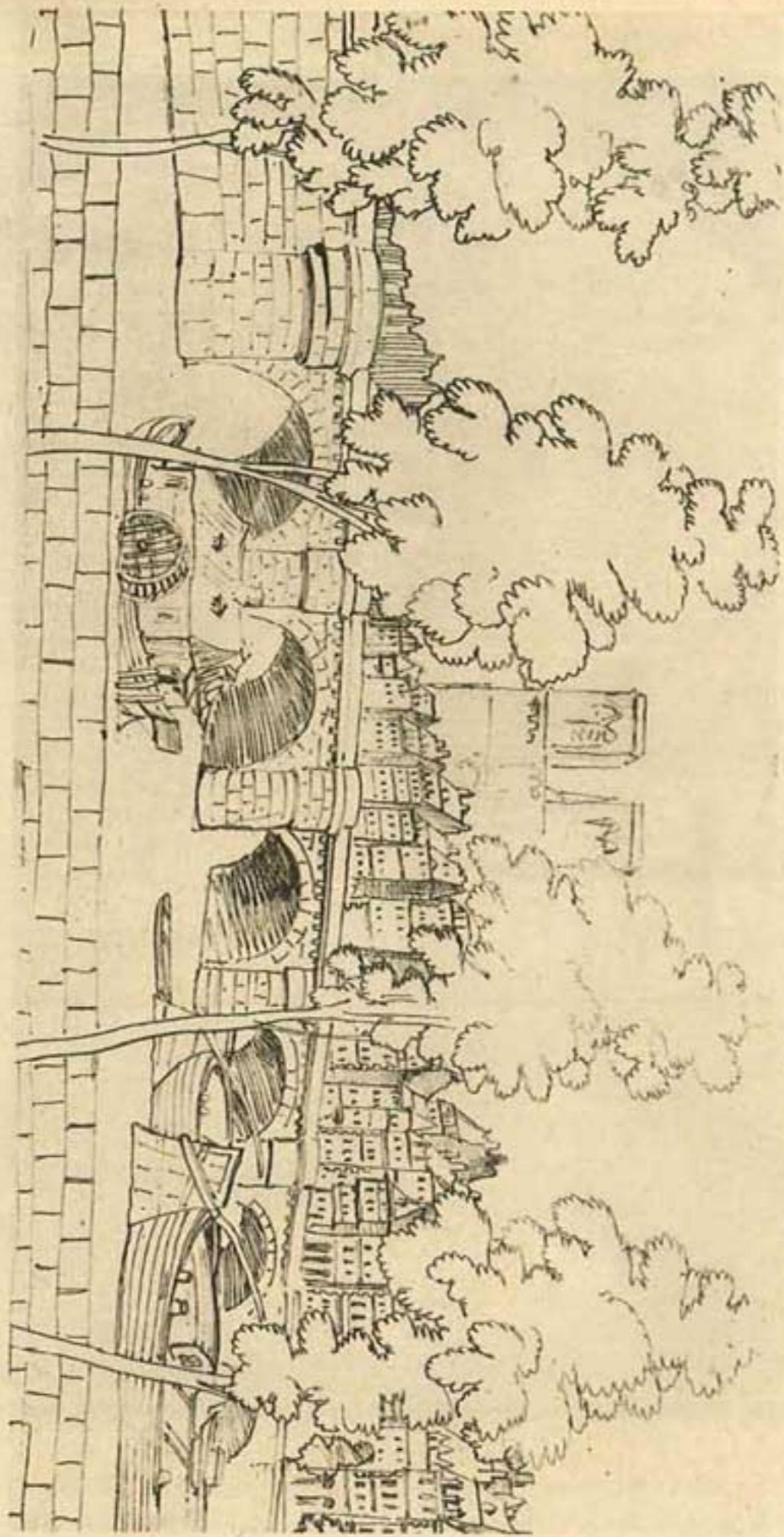
Краљ и Врхунчева.

Премијера Маноне спрема се одавно и очекује се са нестрапљењем. Г-ђа Роговска, која је изненада оболела, неће моћи креирати улогу на премијери, како је био првобитни план.

Докорације су од г. Брајловског. Капелник г. Христић. Ко-стими од г-ђе Брајловске. Режија

Капела. IV чин „Манона“. Декор од г. Брајловског. — Kapela. IV čin „Manona“. Dekor od g. Brajlovskeg.

Цртеж једног декора за „Манон”, од г. Брајловског. — Crtanje jednog dekora za „Manon” od g. Brajlovskeg.

Балет глумачке балетске школе

Државна глумачко - балетска школа, која већ три године са успехом напредује, приредила је 9. ов. м. балетско вече, којом су се приликом први пут појавиле пред публиком нове ученице. У разноврсном програму, уз музику Ребиковића, Бауера, Глазунова и Грига, мале су балерине испуниле цео први део, показавши при том своју младалачку љупкост и грацију.

Нарочито треба истаћи даровите ученице Варју Станховску, Веру Поповић, Ану Васиљеву, као и остале из »Холандске игре« и »Валса«.

У другом делу појавиле су се старије балерине, које су већ у балету Народног Позоришта. Г-ђица Д. Живановић и г. Стре-

Г-ђица Р. Леви, Григ: Варијација. — G-dica R. Levi, Grieg: Varijacija.

Група ученица I. течаја, Григ: Холандеска игра. — Grupa učenica I. tečaja, Grieg: Holandeska igra.

Г-ђица Н. Бошковић и г. Стрешњев. Чайковски: Pas de deux. — Г-ђица Н. Бошковић и г. Стрешњев. Чайковски: Pas de deux.

Бојовска, г-ђица Олењина, г-ђица Шматкова, г-ђица Соловјеја и г-ђица И. Рајковић.

Г-ђица Живановић, Григ: Романса. — Г-ђица Živanović, Grieg: Romansa.

Балетски одсек ове школе установљен је кад и њен драмски одсек. У прво време, све до почетка ове школске године, предаван је само пластични балет. Сад је, међутим, задржан класични балет као основни и најглавнији део балетског курса, јер ће се преко њега најбрже доћи до нашег националног балетског кора.

После овог успеха глумачко-

Група ученица I течаја, Ребиков: Валс. Grupa učenica I tečaja, Rebikov: Vals.

балетске школе, несумњиво је да Уметничко Одељење пеће жалити средстава да је што обилније помогне.

„Comoedia“ се може добити у свима књижарама и код свих продаваца новина. Поједини број 3 динара.

МУЗИЧКА КРОНИКА

Концерти у Београду

Анри Марто у Београду

19 фебруара даће познати признање за виртуоза, професора француски виртуоз Анри Марто и музичара. свој концерт у »Касини«.

Анри Марто не спада у ред многобројних виртуоза - виолиниста, познатих у Европи. Његово име издваја се у ред првих, а не-оспорно да заузима једно од најпопуларнијих места данашњих живих француских виолиниста. Он је свестран музичар, ванредно негује дубоку музiku, велике музичке културе.

Марто је више пута обишао Европу у својим многобројним турнејима. Тако је пред рат био и у Београду. Његов тадањи концерт био је велики уметнички догађај. Сад је Марто у Прагу, професор на мајсторској школи (после конзерваториума: највиши курс музике). Праг је дао толике и толике виолинисте: Кубелика, Пшиходу, Коцијана и т. д. Отуда бити професор мајсторског од-

сека у Прагу највеће је могуће

А Анри Марто је све то троје.

Г. Анри Марто. — G. Anri Marto.

Музички живот у иностранству

Гетеова ствар као бурлескна опера

Гете је у младости, у време свога *Sturm und Drang* написао лактрију »Сатирос«. Стихови су бурлескни, и навлаш опомињу на Ханса Закса. У тој лактрији Гете је исмејао самога себе, а највише тежњу тога времена да све види очима Жана Жака Русса, и његове школе, која је тражила наивну непатворену и плачну природу. Модерни немачки композитор прерадио је Сатироса и узео као либрето за бурлескну оперу.

Критика замера сувишну пе- Гете (у младости). — Goethe (u mladosti).

дантност у пародији. Ствар је чанска стваралаштва. У колико дата ових дана у Вајмару. Значај Холанђани и траже оне дубоке метафизичке проблеме, а не шовинистичке и површне »самоусхите«. (т. ј. усхит Немца са мим собом). Нешто дубље од убузета жељом за утехом и регенерацијом у природи, и да су основана безбројна друштва која објављају култ природе, више но што се игде памти. Тако Гете постаје опет близак нашем времену.

Славље Рикарда Штрауса у Амстердаму

И Холандија је веома музичка земља. Особито је баснословно много учинио за култ музике славни холандски диригент Вилем Менгелберг. Веле за њега да је од Холандије начинио музичку земљу. Он је пронео и широм света славу своје отаџбине, као диригент. О њега се отимају континенти. Сад иде за Америку. Последњи подвиг Менгелберга јесте апотеза Рикарда Штрауса. Штраус се сматра данас као највећи живи симфоничар. Немачка хоће у њему да види највећег савременог уметника.

У свима холандским листовима спрема се публика за долазак Штраусов. Бескрајни ступци ређају се: виртуози, теоретичари, критичари дају своје прилоге. Истичу да је Рикард Штраус успео да надврхуни све расно и национално, и да се испише на највише врхунце велике светске музике. У својој музici решава светске проблеме. Ни у ком случају — пише Амстердам — не може се рећи да Рикард Штраус припада само Немачкој, нити да је његов геније само геније Немачке. Он је, веле, оличење човековног свету тек уминуло раз-

Музичка култура коју је Менгелберг створио у Холандији борави у најдубљим прозрењима звукова а не задржава се готово ни мало на националним оријентацијама. Од музике траже стварајачко откривење. Менгелберг је екстатичар, дубинац, он избегава површне надражаје. Он обузима слушаоца и не пушта га. Он му не да даха да одуши, он га не завараја тричаријама, он га не заводи на странпутице синхроних особености.

Славље Рикарда Штрауса састоји се из шест дана симфонијске и камерне музике, и представе »Ариадне на Наксосу«. Три прва дана диригије Менгелберг; после Карл Мук, па сам Рикард Штраус. За извођење »Ариадне« доведени су најбољи бечки певачи. (Чак и у Холандији сматра се Беч као die Musikstadt, само код нас, из неразмрсивих разлога, проглашавају Беч непотребним и музички дегенеријасним!).

Поводом прославе изишла је споменица Рикарда Штрауса. Њу је уредио др. Рудолф Менгелберг. Он вели, у уводу:

»Сваки онај који узима учешћа у духовном животу нашега времена и који зида на правилном појимању прошlostи делотворну садашњицу и идеале за будућност — мора заузети став према овоме генију у чијем звуковном свету тек уминуло раз-

добље нашло је свој најчистији Огромна јасност и прегледност и најнепосреднији изражај. На урођена му је. Испод његове пврхунцу његова живота, у зениту лице најзамршенији заплети постају јасни, као игра.

Од Рикарда Штрауса на репertoару је у Загребу »Der Rosenkavalier«. То ја дивна, блистава, неисказано музички богата и лака опера. Лака по своме полету, по верви, по обиљу, по неприсиљености, по распеваној снази на ске заједнице«.

Овом приликом вреди напомену какав је Штраус као диригент. Он говори оркестру више очима него ли рукама. Његови

покрети одмерени, трезвени, верви, по обиљу, по неприсиљености, по распеваној снази на

дахнућа.

Имalo bi много смисла ту су покрети одмерени, трезвени, оперу ставити и код нас на репотово оскудни. Кад код њега пертоар. Добили би нешто ногораде обе руке значи да хоће вије, звучније, свежије и прида извуче из оркестра нешто мамљивије од старих и шаблонизујетно. Он чини све провидним. ских опера.

Zagrebačko Kazalište

Ko slavi ove sezone u Zagrebu?

Dvadesetpet godina rada slave: g. Josip Papić (као Mercadet u Balzacovom komadu istoga imena), zatim prvakinja drame Nina Vavra (u naslovnoj ulozi Vojnovićeve Imperatrix), te član Opere g. Marko Vušković (u naslovnoj ulozi Mursorgskij-Korsakovićevog Borisa Godunova). Četrdeset godina neprekidnoga rada slavi član Opere Toso Lesić (као Don Pasquale).

Šta se spremi u Zagrebu?

Opera

Uveliko se radi i doskora će biti iznesena Šafranek - Kavićeva opera u 3 čina: Hasan-agicina, na libretu komponista prema Ogrizovićevim dramama. Hasanagu pjeva g. Vušković, Hasanaginu — gđa Pospisil, Pinterovića — g. Hržić, Kadiju — g. Vičar, Sultaniju — gđa Radoboj. Djelo je uvježbalo g. kapelnik Baranović, a režira g. Krićevski.

Primljena su i doskora će se prikazivati ova djela: K. Baranović: Licitarsko Srce, balet u tri slike po scenariju komponiste.

A. Dobronić: Dubrovački Diphon. B. Bersa: Oganj.

Na repertoare-u je i doskora će se početi raditi Wagnerov Lohengrin.

Nanovo će se uvježbati s djelomično новом подјелом Boris Godunov i Snjeguročka.

G. Petar Konjović dovršuje jednu novu operu pod naslovom Maksim Crnojević.

Израђује одело на отплату, у шест месечних рата.
М. Милојевић отворио је Народну Академију Занатства, чији курс
вештачког кројења и шенира почине сваког 1 и 15 у месецу.

12

Ново стовариште елегантног штодфа и прибора

Телефон 31-51

МИЛОРАДА МИЛОЈЕВИЋА

Васина ул. 13

— Продаја ангро и летаљ. —

НОВО РЕНОВИРАНО; СВАКИХ ОСАМ ДАНА НОВИТЕТИ.

КАМФОР КРЕМ

КРАЉИЦА МАРИЈА

ЗА ЧИПЛЕЊЕ И УЛЕПШАВАЊЕ ЛИЦА

ЧУВЕН СА СВОЈИХ СЈАЈНИХ ОСОБИНА; ОДЛИКОВАН ЈЕ ВИСОКИМ ИМЕНОМ Њ. В. КРАЉИЦЕ С. Х. С. „Марије“ ..

Израђује Косметички Лабораторијум

Н. РАНИСАВЉЕВИЋА

Краљ, Дворског Дамен Фриверса,

БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА ул. 14
Мезанин

Тел. 25-26

ДОВИЈА СЕ СВУДА, 1 ТЕГЛА 50 ДИН.

13

**ПРЕ НЕГО ШТО КУПИТЕ
ПОКЛОНЕ ЗА МЛАДЦЕНИЦЕ**

од чистог сребра, кина сребра, или какав часовничарско јувелирски артикал, у вашем је сопственом интересу да посетите највеће стовариште часовничарске и јувелирске радње **Кн. Михајлова 10.** где ћете добити највећи избор, најбољу робу, најновије мустре и најефтиније цене.

Чиновници и Сиротињо!!

Да бих дао могућност чиновницима и сиротињи, — који понајвише трпе новчану кризу — да и њима светли електрика и да их не трује гас, решио сам да свакоме уводим електричне инсталације на отплату у три рате.

За потребна обавештења обратити се Електро-Техничкој радњи

Јована М. Симића

Макензијева Бр. 5, Славија. Тел. 18-76

купујте „НАРОДНА ИЗДАЊА“

МУЗИКАЛИЈА

јер су најбоља, најефтинија и најсавременија

ЈОВ. Фрајт,
Кр. Александрова 49

85% становништва Београда
снабдева се Чарапом у
ДЕПО-У ЧАРАПА
БРАЋЕ РОМАНО
Књегиње Љубице ул. 14.

Роба првокласна, цене без конкуренције.

АГРАРНА И ИНДУСТРИЈСКА БАНКА А. Д. БЕОГРАД
КРАЉА ПЕТРА ул. 10. ТЕЛЕФОН БР. 24-14, 32-21, 32-23

Прима новац на штедњу на благајничке бонове са роком од три месеца и плаћа 10 од сто интереса годишње унапред.

Прима улоге на штедњу по књижницама и текућем рачуну под најповољнијим условима и исплаћује их без отказа

**Препоручује
своје**

у Сремској ул. б

увек богато

25%

јефтиније стовариште
сваковрсне галант-
ријске робе, по нај-
јефтинијим ценама.

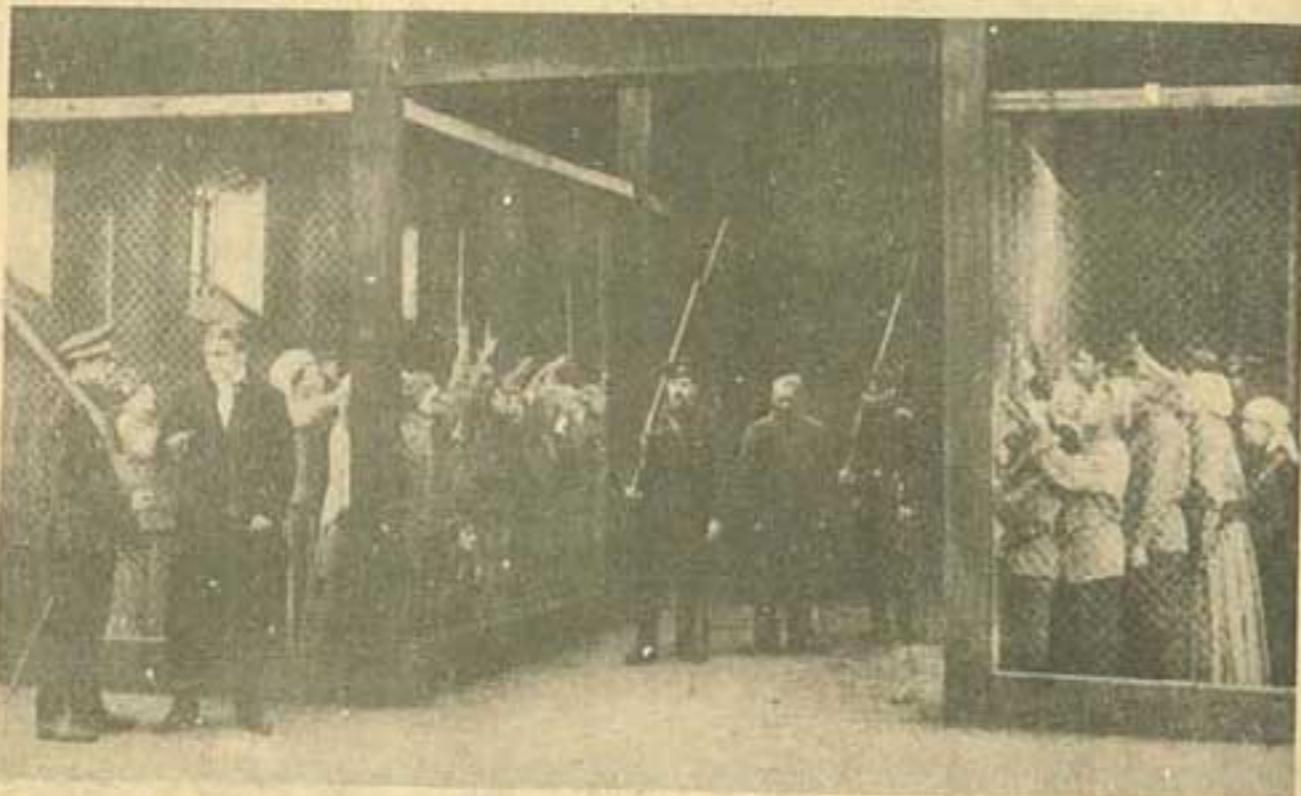

Само у овој радњи можете добити најбољу робу, највећи избор и фабричне цене

Мих. В. Вујовић
Кр. Александра 19.
Београд.

ФИЛМ

Толстојево „Васкрсење“ на филму

Два интересантна снимка из најновијег филма великог песника људске беде, који се сада спрема у Совјетској Русији. — Dva interesantna snimka iz najnovijeg filma velikog pesnika ljudske bede, koji se sada spremata u Sovjetskoj Rusiji.

Стари и нови Јевреји на филму

Сцена из новог филма „Метаморфозе“, у коме се износи живот некадањих Јевреја у Галицији и модерних Јевреја у Њујорку. Режија овога филма је од чуvenог израелитског редитеља Сиднеј Голдина. — Scena iz novog filma „Metamorfoze“, u komе se iznosi život Jevreja u Galiciji i modernih Jevreja u Njujorku. Režija ovoga filma je od čuvenog izraelitskog reditelja Sidney M. Goldina.

Два модерна израза

ФИЛМ И СПОРТ

Везе филма и спорта очевидне здравље, освежава, окрепљује, су и трајне. Спорт и филм два уноси ритам, ствара оптимизам. су израза здравља, свежине. Исто то важи и за филм. И је- младости данашњег доба. Исто дан и други базирани су на по- онолико колико је данашње доба крету, динамични су, космички по у знаку машина и технике, у својој суштини, а воде еуритмији. знаку је филма и спорта. То је Фilm и спорт једини су у стању неоспорно. Техника, филм и спорт да створе једно ново, ведро, ве- мећутим у уској су међусобној селу човечанство.

Развијајући се упоредно, а до- шавши до иправог значаја тек у нас тражи да буду спортисте. најновије доба, у исто време Режисери, глумци, уметници фил- такорећи, спорт и филм морали ма врло добро осећају све везе су се састати једног дана. Да- и према томе потребу спорта. нас се потпомажу. Један даје Спорт даје еластицитет, даје другом импулс. Када би наше

школе биле праве школе, оне које једино могу да васпитају, оне би базирале све на филму и спорту. Деца која се од малина навикну на музiku, ритам, покрет филма, на његове широке хоризонте, на ритам, покрет, музiku, физичко задовољство спорта, постала би носиоци једне из-

Хелен Кадвик пре и после снимања бави се разним спортивима.

разитије, стварније, здравије, ведрије културе и једног синтетичнијег и здраво-филмског човечанства.

У сваком случају за нас модерне људе филм и спорт имају једнаку важност, и мисију ако се хоће. Да ли ће они извршити неколико слика, примера, ука- своју мисију или не, не знамо. Знајо да су за нас они афирмација. Не желимо говорити у детаљу. Одлични спортски филм који се сада даје у Београду »Кид Ро- бертс«, побудио нас је да са

Светски шампиона бокса Демпсеј, Дуглас и Шарло врло су добри пријатељи. — Svetski šampion boksa Dempsey, Douglas i Charlo vrlo su dobri prijatelji.

укажемо на до сада незапажене и не наглашене везе. Филм и спорт два су израза модерног човека, два пута која воде истом циљу: стилу, синтези, савршенству — еуритмији. *Б. Токин.*

Весело спортске сцене из Сенетових филмова. — Vesele sportske scene iz Senetovih filmova.

Први прави јапански филм у Европи

Јапански живот на филму

Живот Истока сасвим се, и то су у пркос јаким узорима, да из основе, разликује од живота конструишу свој сопствени филм, ва Западу. И као што се та ра- у којему се обрађују готово исте злика види у свим објектима жи- теме као и на Западу: историјске, вата, тако се види и у филму. комичне, журнал, социјалне теме Јапанци, који су готово све ствари и т. д. Велико јапанско филм- из технике, науке и књижевности ско предузете, »Шохику - Кинема научили од Европљана, успели Ко« у Токију, одлучило је, да у

најскорије време експортира најбоље јапанске филмове у Европу, а нарочито у Немачку и Француску. После толико истинских и

Једна сцена из једног јапанског филма, комедије „Насуна Кон“ (Не удварај се). — *Jedna scena iz jednog Japanskog filma komedije „Nasuna Kon“ (Ne udvara se.)*

рђавих докумената из јапанског живота, који су често били и сувише књишки и мртви, доћи ће на крају и стварно оптичко уживање у јапанском миљеу. Премда се види и у филмовима извесни утицај Запада, ипак јапански филм има сасвим особен начин израза, карактера и постављања сцене. Сем тога и сијеји, пуни неке уравнотежене и усредређене животне енергије, даће прилике многим европским режисерима, да из њих изваде онај главни и покретни еликсир тога бинског студија. У основи је јапански филм испунио задатак филмологије: сензационалност и лепоту.

Један од највећих глумача јапанског филма зове се Масао Инуе. Мало ко од нас Европљана

— *Nobugo Satzuki, Japanska filmska zvezda.*

Масао Инуе, велики јапански филмски глумац. — *Masao Inoue, veliki Japanski filmski glumac.*

имао је срећу да види ту сјајну фигуру, коју овако препоручује његов филмски манажер: »Он има неупоредиво одличну способност за игру, тако да га ниједан човек не може подражавати!« Поред овакве реклами, наша бела фантазија срозава се у нулу до стварног искуства.

Надамо се да ће г. г. Јапанци доћи и до београдског квадратног платна, па или ћemo Masao Inuе и Nobugo Saцуки аплаудовати или их послати до ћавола! Д. А.

Портрети и физиономије

Бети Компсон

Људи би рекли према слици да је то нека мала кокета, а у ствари Бета Компсон је једна од најмилијих америчких звезда.

Свестрана у улогама, она није израђивала свој стил, него уважавала популарност и симпатије.

Бети Компсон. — *Betty Compson.*

Цецил де Мил. — *Cecil de Mille.*

тельи несимпатични. — Као и свагде!

Цецил де Мил

Цецил де Мил је главни редитељ огромног филмског предузећа Парамаунт. Човек, који је умео да даде у режији све резултате искуства из те области рада, једнако идеalan као и практик, прецизан и фин радник, одличан уметник и сјајан инжењер.

Главна његова заслуга састоји се у једној формалности, која је силно подигла вредност његових филмова. То је усавршење чистоће филма као фотографије. Ту је он „Лепота и доброта, која стиче надмашно и иначе врло прецизни симпатије, јер су њени непријатељи европски филм.

Клуб филмофила

Одавно се осећала потреба груписања оних које веже филм, груписање београдских пријатеља седме уметности. Ова је потреба најзад задовољена, пре десетак дана основан је у Београду „Клуб филмофила“, о чијим ћемо задатцима још говорити. За сада белехимо оснивање овог симпатичног клуба који је врло добро примљен. Оснивач клуба је наш сарадник г. Бошко Токин, коме треба слати, на адресу Comoedie, пријаве за ступање у клуб.

Филмске вести

Велика историјска реконструкција рађена по роману Виктора Ига „Богородичина Црква“ забрањена је у Француској, Забрану је тражио и добио Густав Симон, извршитељ Иговог тестамента, зато што је амерички „Универзал филм“ дosta промоцијно прерадио филм, а с друге стране прегазио ауторско право. Филм је иначе изванредан.

Пла Вајт, једна од љубимица широке публике, вратила се у Америку, али сам привремено. Она је сада ангажована једном париском филмском предузећу. Први њен филм рађен у Паризу зове „Страва“.

Што воли млада филмска публика?

Беби Пеги

Ова мала Американка, коју једнако обожава Београд као и Масачусет, неоспорно је најмлађа (има 4 год.) филмска звезда, али зато једна од најбољих (т. ј. талентованих) глумица уопште. Играјући одличне scene из обичног, сеоског, маловарошког и дечјег живота, она је успела да креира дивне дечје карактере, наивне и ведре, тужне и ситне, нежне и компликоване.

Форсирајући far west као и минијатуре из собе, сиграјући се са пилићима и са револверима, она увек одушеви публику лепим

Хут Џибсон, краљ каубоја. — Hoot Gibson kralj kowboja.

ниансама своје мимике. Без израза Wunderkinda, дете по рођењу и дете по раду, Беби Пеги исекла је из живота праве моменте америчког детета; синтетизовала помоћу режисера (то је бог богова!) сцену за сценом, која се увек свршава са хура по пет и десет пута.

Ово мало и лепо лице занело је једнако старе и младе и, ко зна зашто, умело је да узбуди и наша балканска срца. Нема тога ко је не би волео!

Беби Пеги после спавања. — Bebe Peggy posle spaanja.

Последњи добри филмови у Београду

У последње време београдска приказивања »Ексцентричних Жефилмских консталација била је на«. Ерик Штрохайм, аутор, режисер и главни глумац овог филма, не само да смо видели одличне уметничке и глумачке способности, али и уме да компонује, да конструише и представља филмске глуме, филм као ретко ко. Са смелешћу него у исти час и добро режираје филмове.

Углавном се почело са филмом, »Пут у Санта-Бе« са Виљем С. Хартом, траперски филм, снажан и синтетизован. »Две Сиротице« један од највиртуознијих филмова великог Грифита спада у ред великих историјских реконструкција.

Грифит је неоспорно велики мајstor филма.

Права је сензија ипак била

»Кид Робертс« са Рециналдом Дени, један одличан спортски филм и Дугласов »Мексико Џим«, пун романтичних авантура, завршили су на крају један низ бољег, да не кажемо одличног београдског филмског спектакла.

Велики избор

зимских капута и одела,
габароина, ранглана у
најмодернијим фасонима
марке

„ВЕ - ГА“

светске фиме

Bender & Gattmann

Frankfurt a/M и Berlin

Генерално заступништво
и фабричко стовариште

ХУГО БУЛИ

овилићев венац број 12.

(Непосредно Ки. Михајлова
ул., позади Гранд Пасажа).

Француски фильм

Протагонисти најбољих уметничких филмова

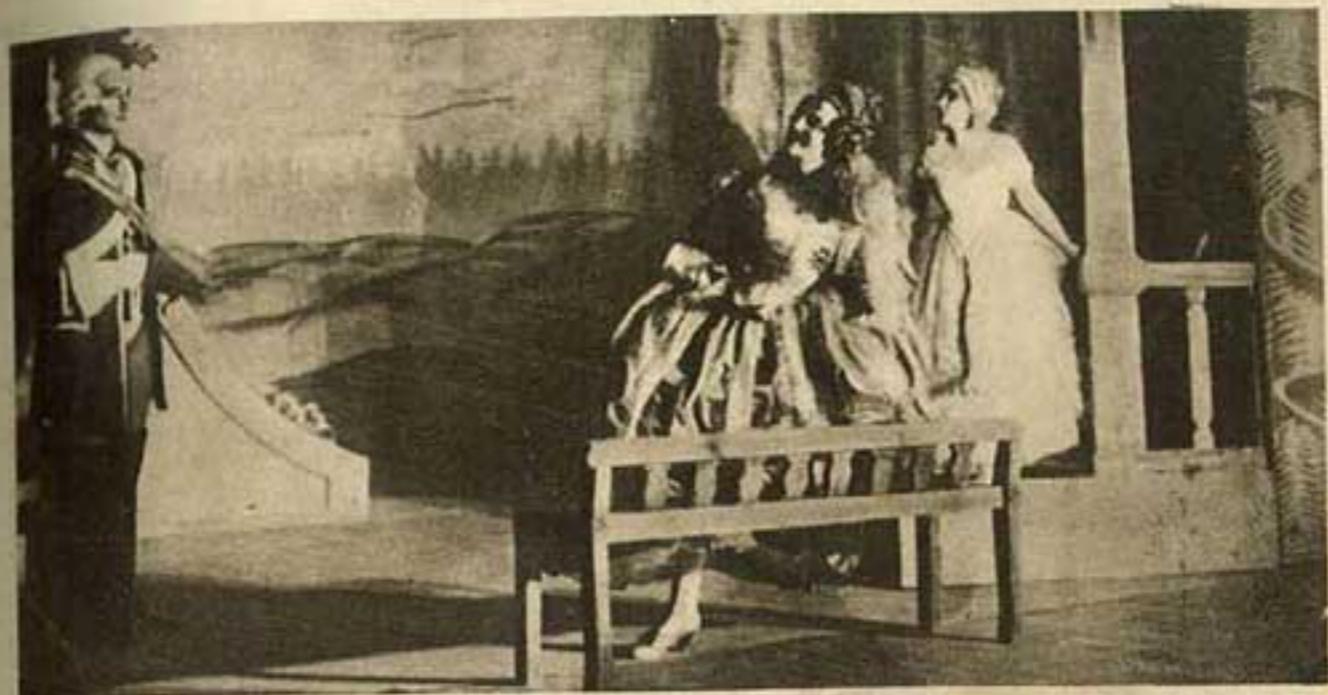

Агнес Аурес грациозна уметница, игра у „Шенку“, „Забрањеном вођу“ и „Специјалном возу“. Симон Жидик, протагонисткиња у чувеном модерном филму „Уништена варош“.

Иван Масјукин, који је дао улогу у „Каниу“ и „Моћној ватри“. — Кенстон Реми, велики париски комичар, ангажован је сада за више већих француских филмова.

Московски Художествени Театар

Сцене из комада „Златна књига о љубави“ од Алекс. Толстоја, на позорници Художественог Театра у Москви.

Сплитска кроника

Пожар око Диоклецијановог Маузолеја. — Požar oko Dioklecijanovog Mauzoleja.

Пожар и концерат у Диоклецијановом Маузолеју

У страховитом пожару који је целу једну ноћ и зору, половином прошлог јануара, расветљавао староримски и средњевековни Сплит међу зидовима палате цара Диоклецијана, изгореше оне старијске зграде што заграђиваху видик на одлично сачуваних октогоналних Диоклецијанов Маузолеум, претворен у катедралу још у Средњем Веку. Од целе серије такових зграда што са северне и источне стране затрпаваху цареву осмерокуту грађевину, данас је од пожара спасена једини једна црквица из раније Ренесансе, у којој је сада смештена пословница „Друштва за промет странаца”, чији лук крова на фасаду затвара серију лукова на колонату у царевом Перистилу. Изгореле зграде су некада биле двор сплитских епископа, преграђен у XVII столећу, у коме је архиепископ, гласовити физичар и хуманиста, Марко Антоније Доминик открио законе о лому светла, пре Галилеја и Њутона.

У свом великом замаху, пожар је претио да запали цео кварт Сплита у источном делу квадрата Диоклецијанове палате. Ватра је већ била дохватила на-

доградње на Маузолеј са истока, где су сакристија и хор катедрале са много књига, слика и дрвореза велике уметничке и историске вредности. У часу највеће опасности, сви уметнички и драгоценни предмети били су одстрањени, беше остало само чувени хор у дрворезима из XI столећа. У целој ноћи, био је то најдраматскиј призор. Поред ватрогасаца, жандармерије и целог XI пеш. пук „Карађорђе“, најодличније сплитско грађанство јурило је кроз густе новоје дима да спашава највеће светиње свога града. Са великим напорима пожар је локализован у зору. Царев маузолеј, цела катедрала спасена је.

Овим пожаром изазван је велик интерес, чак и у ширим масама, за питање о регулацији овог ретког споменика, које се нерешено повлачи још од времена француских археолога Наполсоновог генерала Мармона који је почетком прошлог столећа окупирао Далмацију.

Неколико дана после пожара, у спасеном хору катедрале, дат је успео црквени концерт под диригентом М-ом Илијом Слатином. Суделовали су солисте сплитске Опере, хорови Н. Позоришта и оркестар Сплитске Филхармоније. Из-

веден је следећи програм:

„У манастиру“ од Бородина (оркестрација М-а Слатине); Арија из „Stabat Mater“ од Перголезија; „Tuba Mirum“ из „Requiem“ од Моцарта; „Lacrimosa“ од Моцарта.

Италијански театар у Сплиту

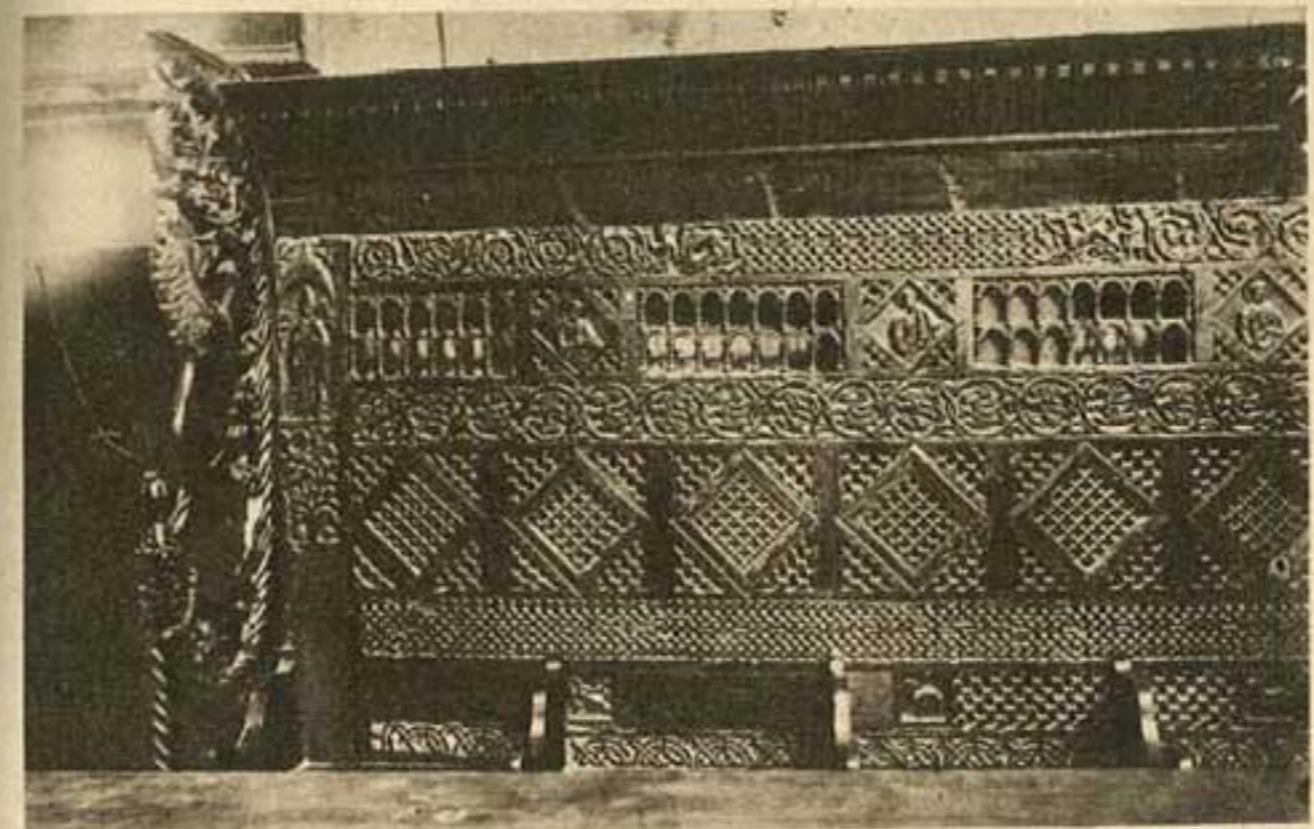
Италијанско друштво у Сплиту, односно италијанска влада преко генералног конзулате у Сплиту, купила је поштих дана терен у центру Сплита, на коме ће се кроз најкраће време започети градња велике зграде за сплитско италијанско друштво „Gabinetto di lettura“. У овој ће згради бити уређено модерно позориште са великим бином и ложама, за 500 гледалаца.

Схватљиво је непријатно расположење националног Сплита према овом најновијем покушају италијанског проријања. Питање финансијске кризе нашег Народног Позоришта, сигурно ће у скромим позоришним приликама бити доведено у бор-сокак, ако се наша влада не побрине да га реши. Овде ће се развити јака борба између нашег и италијанског театра, и нема сумње да ће влада г. Мусолинија одредити велика средства за успех италијанског позоришта.

Маузолеј цара Диоклецијана у Сплиту. Реконструкција архит. Niemann (из дела „Der Palast des Kaisers Diocletian in Spalato.“)

Сплитски Италијани већ су основали свој оркестар, који располаже са добрым силама.

Детаљ седала у хору катедрале, некадањег Диоклецијановог Маузолеја у Сплиту.
— Detalj sedala u horu katedrale, nekadanjeg Dioklecijanovog Mauzoleja u Splitu.

Osječko Kazalište

Božica Milić, u „Manonu“. — G. Vasilije Strado-Torgvicki, kao De Grieux u „Manonu“. — Božica Rodanne kao Lotha u „Wertheru“.

Werther

Opera je u nizu repriza iznijela ponovno Massenetovog „Werthera“. Ovaj divni nježni evijetak, jedan od onih koji su tako neobični, da ih čovjek odmah zapaža u divotnoj bašti francuske muzike. Bilo bi uostalom nelogično da uz Manon nije na repertoaru Werther. Partiju Lotte pjevala je gđa Stefa Rodanne, koja je u toj istoj partiji nastupala i u Francuskoj. Svakako ova njena kreacija jednako je na čast njoj kao što je bila sreća za one koji su mogli čuti. Naslovnu partiju — Werthera — pjevao je g. Vasilije Strado-Torgvicki, partiju Alberta — Rudolf Bukšek, a dirigirao je direktor opere g. Lav Mirski.

Нова оригинална опера у Осијеку

Премијера оригиналне опере Ђул-Беоза (Бела Ружа) биће у осјечком Народном Казалишту oko 20 фебруара.

G. Jovan Urban. — G. Jovan Urban.

време везирства Џаја-Паше. У њему учествује као главни јунак један Србин (тадањи аустријски официр). Овај сиже наслана се на један истински догађај, који се

саже је опере у главном из турског београдског живота. Дogađa se u pašinom konaku, u Горњем Граду београдске тврђаве за

десио у Београду, а који је у нео г. Лав Мирски, садањи шеф „Бранковом Колу“ приказао пок. Опера у Осијеку. Виловски. Либрето је написан још 1920 год., али га је у рад узео тек у половини 1922 год. композитор г. Јован Урбан, капелник осјечке дивизијске музике. У јулу месецу прошле године г. Урбан је завршио оперу са потпуком инструментацијом. Завршењу ове опере доста је допри-

Опера је лирска, у три чина, са четири слике. Либрето је по својој драми написао г. Рад. Ко-смајац, књижевник.

Како о овој опери пишу хрватски, листови она ће бити сјајно изведена. Даваће се одмах у Н. Саду и у Загребу.

Један леп успех са Молиером

„Умишљени болесник“. — Арган — г. То-Г. Ђура Беркеш, редитељ Осијечког Казалаша Стојковић; Ауксон — г-ђица Милка лишта, који је режирао „Умишљеног болесника“.

Белешке

Нове књиге

Немачка у врењу. — Но- ва књига Станислава Ви- навера, изашла је у издању Све- словенске Књижаре, цена 20 дин. Алманах Бранка Радичевића — Ал- манах деветорице модерних пе- сника успомени Бранка Радиче- вића. Цена 20 дин. — Приноси:

Сиба Миличића, Станислава Ви- навера, Тина Јевића, Ранка Мла-

деновића, Милоша Црњанског, Тод. Манојловића, Р. Петровића, Г. Кркледа и Б. Ковачевића.

Концерт музичке школе „Стан- ковић“

У недељу 17.02. у Манежу, даће ученички концерт школа „Станковић“.

Значајно је код овога кон- церта да ће бити не само соло

тачке — што је постало би-
ло обавезно — већ и што више тра
наш младих музичких на-
ансамбла.

Концерт ће бити важна смо-
раштја.

Сарајевско Позориште

Г-ђица Коретић у улози Скампола. — Г. Раде Романовић, главни редитељ Сарајевског Позоришта. — Г. Мих. Копач, у улози фадинара у „Флорентинском Шеширу“. — Г-ђица Koretić u ulazi Skampola. — G. Rade Romanović, glavni reditelj Sarajevskog Pozorišta. — G. Mih. Korač, u ulazi fadinara u „Florentinskom Šeširu“.

Премијера „Скампола“

27 јануара приказан је први пут у Сарајеву „Скамполо“. Сви локални листови донели су врло похвалну критику о свима глумцима, који су учествовали у комаду, а нарочито о младој глумици гци Коретић, која је играла насловну улогу. Г. Нушић, који је случајно присуствовао овој усмелој премијери, изразио се врло похвално о глумцима, као и о режији г. Романовића. При првој репризи римом г-ђом Фроман и браћом Фроман наступила је у главној улози г-ђа Фроман.

Новаковић, која није ништа заостала за г-џом Коретић.

Г. Нушић у Сарајеву

29 јануара имали смо Нушићево вече. Сам писац, г. Нушић, држао је мало предавање о постаку „Сумњивог лица“. После предавања одиграло се „Сумњиво лице“ и „Светски рат“.

Загребачки балет као гост

4 и 5 фебруара гостовао је балет из Загреба са примабалетрином г-ђом Фроман и браћом Фроман.

ОГЛАШУЈ У „СОМОЕДИ“.

Последњи новитет

Као последњи новитет давала се Сенбенелијева драма „Без-

дужна шала“ у режији г. Хајдушковића. Критика се изразила врло похвално о г-ђи Жегаловој, г. г. Новаковићу, Раденковићу и Илићу, као и о самом редитељу г. Хајдушковићу.

Као „касаштик“ даје се „Алибаба“, фантастична драма, која не још дуго пунити кућу.

2. фебруара отпочела је оперета. Као прва представа давала се „Мамзел Нитуш“. Редитељ оперете био је г. Романовић, а диригент г. Рожаловски.

Кад су у претпрошлом броју били споменути у „Сомоеди“ чланови овдашњег позоришта, случајно су изостала имена наших симпатичних госпођа и то г-ђе Кешељевић, Стефановић и Нишлић, која овог месеца прославља тридесетогодишњицу свог уметничког рада.

Г-ђа Нишлић, члан сарајевског позоришта
G-ja Nišlić, član sarađevskog pozorišta.

Мале вести „Сомоеди“

Ученик г. Исаиловића примљен у бечки Бургтеатер

Г. Алфред Лонар, млади немачки драмски уметник, који је за све време рата у Швајцарској био ученик г. Исаиловића, редитеља и члана Београдског Позоришта, примљен је недавно за члана Бургтеатра, државног позоришта у Бечу.

Ово је леп успех и за г. Исаиловића, јер је познат строги критеријум Бургтеатра у примању нових, младих чланова.

За ангажман, г. Лонар играо је улогу Мартимера у „Марији Стјарт“.

Нова дела

Bernard Shaw завршио је ново позоришно дело „Света Жеане“, и

kome је главно лице Jeanne d'Arc. Даваće га први пут у New-Yorku, позориште Guild, са глумicom Sybil Thorndike.

*

Hans Hascman, познати немачки писац „Поларног Човека“, написао је нову драму „Глад у Calaisu“. Пrikazivala se sa uspehom u Hildesheimu.

*

Wolf-Ferrari (kompozitor комичних opera „Znatiželjne“, „Suzana na tajna“, „Bogorodičin nakit“) dao je u rimском позоришту „Constanzi“ нову комичну оперу „I quattro rusteghi“, са libretom izradenim по истоименој venecianskoj komediji od Goldonia.

Г-ђа Крижановскаја

Једна од најдражеснијих чланица Художественог Театра, г-ђа Крижановскаја (у улози Ирине у Чеховљевој драми „Три сестре“). — Jedna od najdražesnijih članica Hudož-
stvenog Teatra, g-dja Križanovskaia (u ulozi Irine u Čehovljevoj drami „Tri sestre“).

Одговорни уредник Драган Алексић, Космајска 22 — Владник за Издавачко
Удружење „Илустрација“ Иван Зрнић, директор „Илустрованог Листа“. —
Тифдрук и офсет штампа Графичког Завода „Макаријс“ А. Д. Београд—Земун.